

ERDELYI MAGYAROK

Feladó szerkesztő:
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piaja Mihai Vitéz utca (Nagypiac tér) 4. Telefon: 380.

Ara 2 lej

III. évfolyam 160 sz.

1934 Junius 11

Hétfő

19

Eden, Norman Dawis és a francia tengerészeti miniszter tanácskozásai

Megmentette a józan belátás a leszerelési konferenciát

Németországot visszahívják Genfbe, ahol békésebb szellem kezd uralkodni

Ugy látszik, hogy az utolsó pillanatban a genfi diplomataiban megszólalt a lélek és a kihívó és nyers hangot a belátás csendes és bölcs szava váltotta fel: a nagyhatalmak megegyeztek s így megmentették a leszerelési konferenciát. Ne firtassuk, hogy melyik államférfiú a dicsőség. Barthou éppen olyrészt kérhet a megegyezés létrehozásának érdeméből, mint akár az angol, vagy az amerikai főmegbízott. Győzött a józan ész. Bár továbbra is ez lenne urra mindenütt, ahol a nepek sorsát dirigálják.

Győz a józan ész

London, junius 9.
A Reuter iroda genfi tudósítójának jelentése szerint tegnap éjszaka éjfél után az a hír terjedt el, hogy Norman Dawis, Eden és Barthou tanácskozásait siker koronázta, amennyiben olyan határozatot hoztak, amely megszünteti a leszerelési konferencia körül okozott feszültséget. Ilyen formán szinte váratlanul megoldódtak mindazon a kérdések, amelyek a konferencia fenmaradását veszélyeztették. A megegyezést mindegyik állam külön-külön a kormány elé terjeszti jóváhagyás végett.

Kinek köszönhető az engedmény

Genf, junius 9.

Az egyezmény, mely az utóbbi hónapok legnagyobb egyezménye, óriási feltűnést keltett az egész világon. A Timesnek jelentik Genfből, hogy a hármass kompromixumot ma terjesztik a leszerelési konferencia elé. A megegyezés csak úgy jött létre — írja a lap — hogy a megállapodás érdekében Franciaország jelentős engedményeket tett.

Ezzel a hírrel ellentétben a párisi lapok azt írják, hogy csekély változtatással Barthou eredeti javaslatát fogadták el. A legtöbb francia lap "újból kibékültünk Angliával" címen jelenik meg és minden lap kivétel nélkül arról ír, hogy Barthou megmentette a francia—angol barátságot. Ugyanakkor azonban arról is írnak, hogy ez a megegyezés a leszerelési konferenciát is megmentette. A Times jelentése szerint Barthou jelen volt ugyan a tárgyalásokon, amelyeket Eden, Norman Dawis és Pietri francia tengerészeti miniszter folytattak egymással, azonban Barthou ezeken nem vett aktív részt. A kompromisszum — írja a lap — angol álláspont győzelmét jelenti.

A genfi megállapodás lényege

Páris, junius 9.

A Chicago Tribune genfi tudósítója szerint a genfi megállapodás az alábbi öt pont-

tot tartalmazza:

1. Elismerik, hogy a konferencia munkájának sikeres továbbfolytatása érdekében feltétlenül szükséges Németország kormá-

nyának részvétele a leszerelési konferencia munkálataiban.

2. Németország visszatérésére vonatkozó tárgyalásokat diplomáciai úton kell lefolytatni.

3. Elismerik annak szükségességét, hogy az ellenőrzés és a biztonság kérdését is tárgyalják.

4. Bizottság hozza összhangba a különböző javaslatokat és megoldási tervzeteket.

5. A leszerelési konferenciát elnapolják mindaddig, amíg az előző négy pontban lefektetett elvek alapján megegyezés nem történik.

Aláírta a király az új amnesztia-rendeletet

A közkegyelmezésről szóló rendelet részletes szövege

Bucuresti, junius 9.

Az uralkodó junius 8-án aláírta a közkegyelmezésről szóló törvényt. A törvény szövege a következő:

1. Szakasz. Kegyelmet és büntetés leszállítást engedünk azoknak, akik a jelen törvény kihirdetéséig jogerősen el voltak ítélve polgári, katonai, vagy büntető bíróságok által.

2. Szakasz. Elengedjük a büntetését azoknak, akik 1000 lejig bezárólag pénzbüntetésre voltak ítélve.

Azoknak pedig, akik az erdészeti törvény 60, 62, 70. és 72-ik paragrafusai alapján ezer lejnél nagyobb összegre voltak büntetve, egész büntetésüket elengedjük.

Elengedjük a 15 napig bezárólag kirott jogerős ítéleteket.

3. Szakasz. Leszállítjuk a következő büntetéseket:

a) Azoknak, akik 15 naptól három hónapig voltak elítélve, büntetésük felét engedjük el.

b) Akik három hónaptól három évig, azok büntetésének egy negyedét engedjük el.

4. Szakasz. Egyharmadával leszállítjuk

azoknak a büntetését, akik 1000 lejtől 50 ezer lejig terjedő pénzbüntetésre voltak ítélve.

Az 5-ik szakasz a hadirokkantak büntetés elengedéséről szól.

6. szakasz. A büntetés leszállítását a még hátralevő büntetés után számítják ki.

7. szakasz. Nem részesülnek a jelen törvény kedvezményeiben:

a) Azok, akik már részesültek előzőleg büntetéselengedésben.

b) Akik a következő büntettekért voltak elítélve: Hazaárulás, kémkedés, az állam belső rendje ellen elkövetett büntettek és vétségek, felkelés a katonai büntetőtörvénykönyv 210—218 paragrafusai közötti büntettek, szökés, a Marzescu és Mironescu törvény ellen vétők, utonállás, gyújtogatás, az állam, vagy magánpénzek elikkasztása, közokirathamisítás. Minden rendbeli csalás, megvesztegetés, uzsoráskodás, a közegészségügyi törvényben foglalt bűnök, a vámkihágások, monopoli-kihágások, az egészségügyi kihágások, valamint a vízvesztő bűnök büntetett.

c) Az erdőtulajdonosokon kívül az erdőki-
termelők által elkövetett erdészeti ki-
hágások.

Lapunk mai száma 8 oldal, ára 2 lei

„... ismeretlen tettesek” -- mondja a hivatalos jelentés

Sorozatos vasuti merényletek Ausztriában

Bécs, június 9. Sorozatos vasuti merényletet követtek el tegnap Ausztria területén tegnap éjjel. Tíz perccel a Bécs-salzburgi gyors áthaladása után a vonal két legnagyobb hidja óriási detonációval felrobbant. Szerencsére az ellenvonat mozdonyvezetője tudomást szerzett a merényletről és így sikerült elejét venni a tömegszerencsétlenségnek.

Ugyanakkor éjjel a seemeringi vasutvonal egyik alagutbejáratánál ismeretlen tettesek felszedték a síneket. Itt is véletlen szerencsének köszönhető a bormalmas k-

síklás elkerülését. A mozdonyvezető, aki az alagut bejáratánál a szokottnál lassabban vezette a vonatot, vette észre, hogy a sínek fel vannak szedve. Abból, hogy a sínek ugyaszólván járhatatlan helyen voltak felszedve, a hatóságok arra a véleményre jutottak, hogy a merénylők vakmerők, és mindenre elszánt emberek lehettek.

Kremsből egy harmadik merényletről érkezik jelentés. A harmadik helyen a merénylők bombákat használtak éppen úgy, miként a Bécs-salzburgi vonalon. Megállapították, hogy a bombák marxista robbantó gránátok voltak, melyeknek elkészítése igen

szakavatott kezekre vall. A szakértők tovább vezetik a vizsgálatot, amelynek valószínűleg sok letartóztatás lesz a következménye.

Az osztrák hivatalos távirati iroda a következő jelentést adta le a merényletekről:

“Ma éjjel ismeretlen tettesek három helyen merényletet követtek el a szövetségi vasutvonalak ellen. Szerencsére a merénylet csakis anyagi károkat okozott. Emberéletben nem esett kár, de még csak sebcsülés sem történt. A forgalmat minden ijesztő hír ellenére igen rövid időn belül helyreállítják.”

Időjárás

Gyenge északi szél, változó felhőzet, helyenként de inkább keleten kisebb fűtő eső.

Öngyilkos lett, mert verte a szerelmese

Bucuresti, június 9. Mihailescu Lina bucurestii munkásnő egy pincérrel élt együtt. Állandóan veszekedésben áltak egymással. Tegnap tettessegre is sor került, amire a 30 éves asszony zsirosszódát ivott és igen súlyos állapotban szállították be a kórházba.

Igy jár a féltékeny férj

Bucuresti, június 9. Tragikomikus eset történt tegnap a fővárosban. Gherasim Gheorghiu egy éve nősült meg, de feleségét állandóan gyanúsította. Ezért titokban minden lépését követte. Tegnap este az asszony az Filipescu nevű soffőrral beszélgetett, amikor a férj hirtelen ott termett és két hatalmas pofont adott a soffőrnök, aki azonban nem hagyta annyiban a dolgot és laposan helybenhagyta a féltékeny férjet. A hadviselő feleket bekísérték a kerületi rendőrszeregre, ahol megindult az eljárás. De nemcsak a rendőrségen indult meg az eljárás, hanem a törvényszéken is. Váloperben.

Zsirosszódát ivott, mert szélhámos volt a vőlegénye

Bucuresti, június 9. Maria Calin 20 éves leánynak már régen udvarolt egy fiatalember, aki csak Ferenc néven mutatkozott be és másik nevét semmiképpen sem akarta elárulni. A fiatalember háazsságot ígért Calina Máriának, aki hitt neki és a szerelmen kívül pénzt is adott a fiatalembernek. Néhány nappal ez előtt a leány rájött arra, hogy a “vőlegénye” szélhámos. Ebbeli bánatában zsirosszódát ivott. A fiatalember pedig nyomtalanul eltűnt. A hatóságok megindították az eljárást.

Töltőtoll javításokat

minden márkához gyorsan és olcsón vállal
Pásztor Ede
papir és írószeráruháza

Ujabb postamester elbocsátások

Cluj, június 9. A postamester elbocsátása úgy látszik tovább folyik. A tegnapi ünnep ellenére Someș megyében tízenhét

postamester kapta meg az elbocsátást hírül adó levelet. Nasaud megyében 15, míg Turda megyében 10.

Nagyban készülnek Budapesten a mezőgazdasági kongresszus ünnepélyes megnyitására

Budapest, június 9. A budapesti nemzetközi mezőgazdasági kongresszus rendezőse kiadta a konferenciák részletes programját, amely szerint a konferencia nemzetközi elnöksége június hó 13-án a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében elnöki ülést tart. Szerdán este érkezik Budapestre Dollfuss osztrák kancellár, aki mint a nagyszámu osztrák mezőgazdasági bizottság elnöke fog résztvenni a több napig tartó kongresszuson.

Június 14-én délelőtt 10 órakor lesz a nemzetközi mezőgazdasági konferencia ünnepélyes megnyitása a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Ezen a megnyitó ünnepségen megjelenik maga Horthy Miklós

magyar kormányzó is.

A kongresszust Sándor Károly nyugalmazott államtitkár nyitja meg, aki megnyitó beszédében át fogja adni az elnöki széket Belloque márkának, aki az összes mezőgazdasági nemzetközi kongresszusok állandó elnöke.

Nagy beszédet fog mondani Kállay Kálmán magyar földművelésügyi miniszter is. Este a parlament kupolacsarnokába Almásy László a felsőház elnöke ezer terítékes bankettet ad a kongresszus résztvevői tiszteletére, akik közül hatszáz külföldi.

A tulajdonképeni kongresszus csütörtökön kezdődik. A kongresszus nyolc szakosztály gyűlésezeit foglalja magában.

Öngyilkossági-járvány Bihar megyében

Három ember felakasztotta magát, egy asszony kutba ugrott

Oradea, június 9. Megrendítő öngyilkossági sorozatról al-

nak hirt a megye csendőrsége. Salontáról jelentik, hogy tegnap délben 12 órakor özv. Jámbor Imréné kiment egy Foker nevű ismerősének a lakására és ott beleugrott a kutba. A nyomozó hatóságok megállapították, hogy gyógythatatlan betegsége és nagy nyomora miatt lett öngyilkos.

Balról jelenti a csendőrség: Puskás Aurél 76 éves ember gyógythatatlan betegsége miatt lakásán felakasztotta magát. — Episcopiáról szintén öngyilkosságot jelentenek. Szabó István 59 éves ember a

világháboruban szerzett gyógythatatlan betegsége miatt saját istállójában felakasztotta magát.

Osorheiurol jelentik: Murányi Antal 50 éves ember hirtelen meghalt. Megindították a nyomozást, mert minden valószínűség szerint öngyilkosság történt.

Az alesdi csendőrség jelenti az ügyészségnek: Sanpetrean Illés a Cluj megyei Bereks községből a június 8-i ünnep alkalmából Alesdra jött, ahol egy ismerőse, Butuc Florian házában felakasztotta magát. Tettének oka egyelőre ismeretlen. A hatóságoknak az a véleményük, hogy gyógythatatlan betegsége miatt vált meg az élettől.

Riport a „Taica Lazar“-ról, Bucuresti Teleki-teréről

Bucuresti, junius 9.

A fővárosi zsargon „Taica Lazar“-nak nevezte el a Lázár-uccában levő zsidóvásárt. Ha a bucurestii bennszülött valakin egy kevésbé jól szabott ruhát lát, azonnal meghozza a megfelelőbbé tehető ítéletét: „na, ugy látszik, te is a Taica Lazar műhelyében dolgoztatsz!“

A Taica Lazar ott van a Baratia uccánál, ide torkollik be az őszerekek uccája. Itt az ár mindig a vevőtől függ. Ugyanis a Taica Lazar árusítói egyetlen üzleti elv szerint szabják meg a portéka árát: kit hogyan lehet becsapni. A jámbor vevő lötyögő ruhára ráfogják, hogy az kitűnően áll, mintha ráöntötték volna. Ha a vevő áldozat felpróbálja a ruhát, és elől nézi, akkor a Lázár bácsi hátul a lötyögő ruhából összefog egy maroknyit. Ha pedig a vevő a homályos tükörben meg akarja nézni, hogy a ruha hátul miként fest, akkor az őszeres egy láthatatlan ügyes mozdulattal elől fog marokra a ruhából annyit, hogy a kabát a hátán is ugy feszüljön, mintha mérték után készült volna.

De a Taica Lázárnál még más trükkök is folyomodnak, hogy a bővli portékán könnyű szerrel tulajdonnak. Legismertebb trükkjük a következő:

A vevőt valósággal kényszerítik arra, hogy felpróbáljon egy foltozott, piszkos kabátot. Az áldozat felveszi és megdöbbenve tapasztalja, hogy a kabát zsebében egy ezer lejű bankjegy van. Kétségtelenül a kabát volt tulajdonosa felejtette ott az ezres bankót. Az őszeres ugy rendeli a dolgot, hogy a próba közben kimegy egy percre a boltból vagy félrefordulva motoszkál az üzlet másik sarkában.

— Mibe kerül ez az ócska kabát? — kérdezi most a vevő.

Az őszeres 500 leit kér a kabátért, ami testvérek között sem ér meg a száz leit, hiszen foltozott, piszkos, hogy csak munkában, állványon vagy festőlétrán lehet használni. De a vevő alku nélkül fizeti az 500 leit, hiszen ugy tudja, hogy a kabát zsebében egy ezer lejű bankjegy lapul meg.

A boltos átveszi a kabát árát, körülmenyesen bepakolja a kabátot és közben egy ügyes mozdulattal kivesszi a kabát zsebéből a csalétekül odarejtett ezerlejt.

Szegény vevő csak odahaza jön rá, hogy becsapták, de már akkor késő van, mert a Taica Lázárnál az áru visszavévése-ről szó sem lehet. Ilyenkor a szegény félrevezetett vevő megfogadja, hogy soha többet a Lázár uccába ruhát nem vásárol. De később csak oda fanyalodik, mert nincs elegendő pénze ahhoz, hogy új ruhát vehessen.

Bucurestinek még egy másik zsidóvására is van, ahol megszerült emberek vesztek el nevetéséges alacsony áron ruhát és fehérneműket.

Bucuresti második Teleki tere: ócskapiaca a Teiu külváros szélén a Sfantul-Treime templom előtti téren van minden vasárnap délelőtt.

Kisétáltunk oda, hogy szétnézzünk a nyomoruság piacán. Meglepett bűnünket az hogy az eladók többsége magyar Beesett szemű sápadt, Gorkij-féle nyomortipusú, munkanélküli éhező magyarok ide hozzák vasárnaponként a sovány testükről lehuzott, utolsó ruhájukat, hogy pénzt és kenyeret csináljanak belőlük.

Járjuk a piacot. A pusztaságra terített ócska, gyanús színű ruha és fehérneműk között ember-ember hitán tolong és a valamirevaló, jobb kinézésű ócskaságokért valóságos árverés folyik. Az eladók között a cigány is sok, akik a külvárosok lakóitól összevásárolják elhalt hozzátartozóik ruhát és fehérneműit, melyeket idehozhatnak eladni, hogy terjesszék velük a betegségeket és fertőket.

Új lelkesze van a bucuresti lutheránus magyarságnak

Bucuresti, junius 9.

A bucurestii magyar evangélikus egyház községe, amely nemrégiben vált ki a református egyházból, mellyel száztiz évig testvéri közösségben élt, Sipos András bosszúfalu lelkeszt választotta meg pásztorául. A beiktatás időpontját, amely fényes ünnepek között fog végbe menni, még nem állapította meg az egyház vezetősége.

Beomlott egy lépcsőház Bécsben, öt ember súlyosan megsebesült

Bécs, junius 9.

A Maria Hilfer-strasse egyik házába bizottság szállott ki, mert a lakók panaszkodtak, hogy a ház omladozik. A bizottság vizsgálata közben a lépcsőzet leszakadt és öt ember súlyosan megsebesült.

— Magyar legitimisták Zita királynénál Budapestről jelentik: A parlament folyosóján elterjedt hírek szerint Andretti Karoly egységspárti és báró Kray István kereszténypárti legitimista képviselők tegnap Stenckerselebe utaztak, hogy ott Zita volt magyar királynét és Ottó királyfit tájékoztassák a legitimista mozgalom állásáról. — Ugyancsak híre járt annak is, hogy ezentúl sürűbben fogják tájékoztatni őket a mozgalom ügyéről.

S mindez egy csirke miatt

Baltával verte szélszomszédasszonya fejét

Nagykanizsáról jelentik: Véres dráma játszódott le a közeli Marcali községben. Simon György gazdálkodó egy eltévedt csirke miatt összeveszett szomszédasszonyával. A veszekedés mind hevesebb lett és annak hevében Simon felkapta az udvaron heverő fejét és a baltával összevagdalta a szomszédasszony fejét.

A vérszagtól esztét vesztve berohant a lakásába, felkapta a nagy konhakést és visszazsaladt és a kést a haldokló öregasszony szívébe szurta markolatig.

Az öregasszony azonnal kisenvedett. Simon csak ekkor ébredt borzalmas cselekedetének súlyára és az udvaron levő kutba ugrott, ahonnan holtan huzták ki.

Bevonult Kovnóba, de elfogták Woldemarast, a volt litván miniszterelnököt

Bécs, junius 9.

Kovnából érkezett legújabb távirat közli Waldemaras volt miniszterelnököt, az államcsínyre törő összeesküvés vezérét, akit a felkelők köztársasági elnöknek kiáltották ki elfogták. Az országban nyugalom van. Nem lehet azonban egész biztosan semmit tudni, mert a telefon és távirati összeköttetés Litvániával megszakadt. Hivatalos litván kormánykörök semmiféle jelentést nem adtak ki.

Tilsitz, junius 9.

A Kovnából érkező jelentésekből még mindig nem lehet tiszta képet alkotni arról, hogy mi a helyzet a délutáni órákban. Az eseményekről a legkülönbözőbb verziók kerültek a külföldre. Délután híre járt annak, hogy megegyezés jött létre, amelynek értelmében Woldemaras volt miniszterelnököt legújabb hírek szerint Kovnában teljes rend

veszi a kormányt és a külügyi tárcát is. A és nyugalom honol. De még mindig egymásnak ellentmondó hírek járnak. Azt is beszélnek többek közt, hogy Woldemarast letartóztatták. Hivatalos helyeken minden felvilágosítást megtagadnak, ugy, hogy nem lehet tudni, mi a valódi helyzet.

Budapest, junius 9.

A kovnai puccshírekről a lapok tudósítói információkat kértek a litván konzulátustól. A budapesti konzulátusan azonban nem hiszik el a hírek valódiságát és kijelentették, hogy elképzelhetetlen a hírek valódisága, mert Litvániában teljes rend és konszolidáció uralkodik.

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 netes, 2 netes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Edé papíráruházában. Oradea.

akar menni. Egy pár külvárosi értelenben „elegáns“ női cipő 55 leiert talált gazdát.

Ilyen olcsón nemcsak ruhaneműt lehet az ócskapiacra szerezni, hanem vele együtt egy pompás ragályos halálos nyavalyát is és így kettős a vevő haszna. Hiszen élni ugy sem érdemes!

Sz. S.

3 oldal

Erdélyi Magyarság

Junius 11.

Követte a nyomokat egészen a fűzsig, a láb széléig. És a szívverése megállt, amikor látta, hogy a nyomok bevezetnek a mocsárba. Látta, hol állt meg Claire habozva, hol kezdett ugrálni egyik helyről a másikra, még azt a helyet is megtalálta, ahol a lány lándzsájával próbálgatta a talajt. És amikor Grimshaw látta, hogy tovább már nem mehet és a füves foltok alján víz van, akkor megpillantotta Claire farkasbőr kucsmáját.

Erre eiszállt reménye. Látta, hogy bekövetkezett, aminek a szörnyűségére nem mert gondolni, a borzalom, amit nem akart kifejezni. Claire elveszett. Minden időkre, bármi történjék most már — elveszett — bármit hozzon immár a végzet a céltalan jövőben számára, Claire nincs többé.

Nem érte el kezével a kucsmát — a márdával nyúlt utána.

Kirázta belőle a vizet és forgatta a kezében. Sokáig tartotta, nézegette. Egy márdától volt beletűzve — a díszítés, a szép utáni vágy meghatározó kis jele. Visszaemlékezett Claire mosolyára, amikor ráerősítette a kucsmára. — Ime a béke fehér szárnya — mondta Claire nevetve.

De mindez most már a múlté, a visszavonhatatlan múlté. Behunyva szemét kapaszkodott a fűzfába. Aztán nagyot sóhajtván visszafordult. Keserű volt az arca, amikor tarisznyájába tette a kucsmát. Elvesztette Clairet — ezután már egyedül lesz — ki mondhatatlanul egyedül...

XVII. FEJEZET.

Másnap estefelé ért Grimshaw vissza a táborba. A tűz akkorára régen kialudt, kihűlt minden. Vége volt ennek a tűznek is, mint annak a másznak, amely a szívében lángolt.

Megette az izetlen ételt, aztán aludt, álom nélkül kimerülten és a következő reggel céltalan napra ébredt.

Lehetetlennek érezte, hogy e dolgok között éljen. Ahelyett, hogy vigasztalná, csak fokozzák bánatát. Mindig emlékeztetni fogják arra, hogy mit vesztett el, az ürességre, amely körülveszi. Nincs semmi, ami visszatartsa a vadonban. Nem kell már tekintettel lenni annak a lénynek a törékenységre, gyengéd testére. Csak a saját, céltalan életével kell számolnia. S miután most már csak magáért felel, megpróbálja, hogy átjusson a Korlát és visszakerüljön az emberek közé. És ha a Korlát visszaveri, meg fogja kísérelni a folyón való szabadulást. Vigye az az ismeretlen felé, a nagy szürke öbölbe, ahol néha fehér emberek is megfordulnak. Kockára teszi, ami megmaradt a mostani életéből, hogy kikerüljön ebből a vadonból, amelyet meggyűlött.

Azt tudta, hogy nem mehet neki az utnak nagy terhet cipelve és el kell készülnie a kudarcra. Nem babona volt, hanem komoly okai voltak, hogy a vörösbőrűek egyik nemzedéke a másik után olyan következetesen elkerülte azt a nagy darab földet. Hozzáférhetetlennek találták. Nem lesz könnyű innen kijutni.

Első elhatározása az volt, hogy levelet hagy hátra a házban, amelyben magyarázat lesz. Majd úgy címezi hogy: "Annak, akit illet." De aztán belátta, hogy nem sok értelme volna. Elképzelte, hogy ott fekszik a levél, korhad, megsemmisül idővel. Hiszen csak őt magát érdekli, hogy sikerült-e meg szabadulnia, vagy sem. És nem látta be, hogy micsoda különbség az ő számára is: sikerült-e vagy sem...

Endicott Claire felhasználta mindannak a töredékeit, amit tábori társától tanult. Meg építette a pukivanját és onnan nap-nap után sugáralakban kirándult, mindenütt jeleket agdosva a fába.

(Folytatjuk)

Erdélyi Magyarország

Junius 11.

4 oldal

A legújabb vívmány!

Scampolo-bluzok otthonra sportra, uccára elsőrendű minőség, nyújtható, mosható és olcsó

Dobozy György nyugalmazott táblabíró nyerte a fürdői nyaralást

Hétfőtől fogva jelentkezhetnek a nyerők

Eldöntött tombolánk főnyereménye tudvaleg a Püspök-fürdőben eltöltendő 6 napi nyaralás.

A szerencse a 686. számnak kedvezett és örömmel jelentjük, hogy a nyerő Dobozy György, nyug. táblabíró, aki felmutatta kiadójavatalunkban a 686. számú tombolajegyét és így kiállítottuk részére a 6 napi nyaralásra jogosító utalványt. Igazán örülünk, hogy a véletlen egy pihenést érdemlő nyugdíjasnak juttatta ezt a kivételes előnyt.

Egyébként a nyerők vidékről már tömegesen jelentkeznek. Hétfőtől fogva kiadójavatalunk rendelkezésre áll a nyerőknek.

SPORT

Rávert az Amte a Crisanára 3:1 (3:0)

Arad, június 9.

A negyedik helyen álló Amte pénteken gyilkos küzdelemben rávert a nemzeti bajnokság élén álló Crisanára. Az Amte a következő csapatot állította ki erre a mérkőzésre: Bugaru, Reinhardt, Csajka, Lingurar, Dvorzsák, Tóth, Gerold, Szinder, Blaskovits, Carabell, Podruschek. A Crisana a szokott felállásban: Püllök, Szabó, Matei, Szőke Nagy, Pinteá, Cionca, Bonatiu, Barátky, Nagy, Muresan.

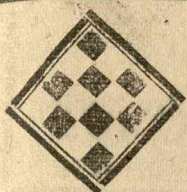
Muresan cluji bíró füttyjelére a Crisana kezd, nagy irammal, amely azonban kapufalövésbe akad el. Ez volt a Crisana első és utolsó támadása az első félidőben. A csatársor teljesen tehetetlen volt, úgy, hogy a fűrge Amte csatárok legalább száz százalékkal voltak jobbak. A Crisana védelemben is nagy hiányok voltak, így érthető, hogy az Amte az első félidőben három gólt rug. A 18-ik percben rugja Blaskovits az első gólt, mely teljesen Püllök hibájából történt, aki egy labdát, ahelyett, hogy kézzel fogott volna, ki rugja a mezőnybe. A 21-ik percben zug be a második gól a Crisana kapujába, amelyet szintén Blaskovits rugott. A 24-ik percben Szinder lövi be az Amte harmadik gólját. Az utolsó öt percben a Crisana próbálkozik, de a labda minduntalan elakad a kiváló Amte

halfokon.

A második félidőben az Amte védekezésére rendezkedik be és igyekszik tartani az eredményt. Félórán keresztül vezet eredménytelen támadásokat a Crisana. A 32-ik percben a Crisanának sikerül egy tizenegyesel valamiképpen sépíteni az eredményen. Ettől a pillanattól nagyon durva játékok kezdődik, a játékosok nem a labdába, hanem egymásba rugdosnak. Egymásutón viszik ki a lesérült játékosokat. A Crisana elkeseredetten akar eredményt elérni. Azonban erre már fizikai idő sem volt.

Az Amte-ből kitűnt jó játékaival Blaskovits, Gerold, és a Crisana halvesorból Nagy. Különben a Crisana minden egyes tagja rossz volt. Barátkyt sem kivéve.

Sportcikkeket csak szaküzletben vásároljunk! Egyedüli oradeai szaküzlet: a Popper Sport, Str. Bratianu 1. Frissen kaphatók: kutyaszíjkülönlegességek, strandcikk, turistafelszerelések, torna- és futball dresszek, sipcsont-, boka- térd és kapus térdvédő, stb., stb.

Gütermann-féle varró- és gomblyuk selyem

A varróselem előnye, hogy egyenlő értékű a nyersselemmel.

A VARRÓSELEM tiszta selyemből készül.

A VARRÓSELEM szintartó.

A VARRÓSELEM ellentáll az időnek.

A VARRÓSELEM fénye természetes.

A VARRÓSELEM több mint 600 féle színben készül.

A VARRÓSELEM olcsó.

A VARRÓSELEM puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabhoz.

A VARRÓSELEM felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapjú vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk. Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. — Ne takarékoskodjon a varrásnál.

A varróselemnek nincs párja.

Használjon tehát Gütermann varróselemet, az a legjobb.

Gütermann & Co. S. A. Románia, Bucuresti.

Vaida-Voevod holnap Bucurestibe utazik

Bucuresti, június 9.

Vajda Voevod volt miniszterelnök, akit hívei mára vártak a fővárosba, még nem érkezett meg. Azt hiszik, hogy a volt miniszterelnök Brasovban kiszállt és csak holnap folytatja útját a főváros felé.

Baltával verte meg feleségé egy hűtlen férj

Galati, június 9.

Szörnyű féltékenységi dráma játszódott le Galati városában. Joan Lotte galati lakos, aki féltékeny volt feleségére, baltával többször fejbesújtotta a feltűnő szép asszonyt. Lotte féltékeny volt egy tisztviselőre, akiről azt sejtette, hogy viszonyt folytat feleségével. A súlyosan megsebesült asszonyt kórházba szállították. Lottét letartóztatták.

Harc a kenyérért...

Ploesti, június 9.

A ploesti petróleum finomító kapuja előtt mintegy kétszáz főnyi csoport várta azt, hogy munkára hívják őket. Ugyanakkor egy másik csoport is odaérkezett, amelyik szintén munkameghívásra várt. A két csoport tagjai között eleinte szócata, majd azután valószínűs közeli harc alakult ki. Számosan megsebesültek és a harcnak csak a rendőrség beavatkozása vetett véget.

Cernautiba utazott Tatarescu miniszterelnök

Bucuresti, június 9.

Goga és Junian találkozója óta azt a hírt rebesgetik a fővárosban, hogy meg egyezés jött létre a két politikus között. Itt írjuk meg, hogy Tatarescu miniszterelnök és több miniszter elutaztak Cernautiba, ahol a régóta megígért minisztertanácsot megtartják. A miniszterek közt nem lesz jelen Slavescu pénzügyminiszter, aki a ma délutáni vonattal utazott Párisba, hogy a külföldi hitelezőkkel végleges megoldást keresen.

Ami nem válik hasznára az idegentorgalomnak

Kik tartózkodhatnak Csehszlovákiában

Prága, június 9.

A csehszlovák belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a külföldi alattvalók csehszlovákiai tartózkodását illetően.

A törvényjavaslat értelmében mindazok a 14 évnél idősebb külföldiek, akik 2 hónapnál huzamosabb ideig akarnak az ország területén tartózkodni, kötelesek tartózkodási engedélyt kérni. A hatóságok az alábbi feltételek mellett adják meg, illetőleg vonják

vissza a tartózkodási engedélyt:

1. Csakis meghatározott helyre és időre szólhat az engedély.

2. Az engedély azonnal visszavonható.

3. A külföldi kötelezi magát arra, hogy lakhelyét — a hatóságok kívánságára — azonnal más helyre teszi át.

A rendelet azokra a külföldiekre is vonatkozik, akik hosszabb idő óta élnek Csehszlovákiában.

Hat ember mérgezett tejet ivott egy fővárosi szállodában

Bucuresti, június 9.

Tegnap délelőtt egy óra körül megszólalt a mentők telefonja és jelentették, hogy a Milano szállodában hat ember súlyosan megbetegedett. A mentők azonnal kivonultak és mind a hat embert beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy a hat ember mérgezett tejet ivott. Azonnal bevezették a nyomonkövetést és megállapították, hogy a tejet a rendes tejárutól vásárolták, akinek

az egyik kannájában tényleg találtak még mérgezett tejet. A tejárut letartóztatták, de az tagadja, hogy ő mérget tett volna a tejbe, mert ez nem is lett volna érdeke. A hatóságok most az irányban folytatnak vizsgálatot, hogy miképpen került a tejbe a mérreg. Egyébként a hat ember állapota közül kettő igen súlyos, úgy hogy életbenmaradásukhoz kevés a remény.

Hogy élnek a bucurestii magyar munkások

Bucuresti, június 9.

Eg a nap melegtől az olvadozó aszfalt és a perzselő nap mosolyogva bocsátja a forró sugarait a Calea Victoriei és Bulvard sarkára, ahol minden áldott vasárnap kora reggel óráktól késő déli órákig a magyar munkáskaszinó tartja értekezéseit. Nem a fényes palotákban, hanem csak a paloták enyhén árnyékában ad találkozt egymásnak a sok magyar munkás, kiket a sors mostoha keze a fővárosba kergetett szerencsét próbálni.

Nem jogi személyiség a magyar munkáskaszinó, nincs vezetősége sem, csak az ösztönüktől hajtva jönnek itt össze vasárnaponként a Bucurestiben dolgozó erdélyi munkások és nyugodtan tárgyalják a heti eseményeket. Ki kapott hazáról levelet, ki halt meg a hegyek közötti székely falucskákban s folyik a beszéd az elhagyott otthonról.

A magyar munkásság testvéries együttérzéséről itt lehet bizonyosságot szerezni, mert a szakszervezeti és politikai mozgalmakból távol álló magyar-székely elhelyezi, állásba juttatja ismerősei révén az állásnélküli földi társát.

Zamatos magyar beszédük belecseng a nagyváros lüktető lármájába és azt az érzést kelti a járó-kelőkben, hogy nem a Dambovitai parti Párisban, hanem valamelyik Tisza-melléki városban sétál.

Nagyon könnyen megy a velük való beszélgetés. Igen barátságosak és a legtöbb szór testvérek szölitják egymást. Mikor egy-egy ismeretlen magyar kerül közéjük, körülveszik, kikérdezik életéről és ha munka nélkül van többen is hívják:

— Jöjjen testvér holnap a Sosea Mihail Ghicára, majd én beszélek a pallérral az is magyar ember azt hiszem fog kapni munkát.

Ez a munkáskaszinó több magyar munkást juttat kenyérhez, mint ma alapszabályok működő egyesületek és a hatósági munkáshelyező iroda.

Szóba elegyedünk az ácsorgó magyarokkal. Mikor az életük felől kérdezősködünk, mindegyik szomorúan legyint: jobb arról nem beszélni! A bérek leestek, a munka kevés, a megélhetés sokkal nehezebb mint tavaly volt és így nagyon nehéz kétfelé élni a szegény keresetből. A család odabá-

za van Erdélyben és minden héten szíveszorongva várja azt a pár száz lejt, amit az itt dolgozó, kenyéren és gyümölcsön élő család fő haza tud küldeni. Aból a hazaküldött pár száz lejből nyomorog a család, mert a télen csinált adósságokat most fizetni és tölre is be kell szerezni valamit.

Nagy Lajos ácsmester Oradeáról jött Bucurestibe. Kevés a munkája és azt is rosszul fizetik. A fia is vele dolgozik és mégis alig élnek.

Sándor István kőműves a feleségével van itt. Az élet nagyon nehéz, a kereset kevés, és ezért a felesége is dolgozik: főzni jár. Így tengődnek valahogy.

Simó József szintén kőműves. Családja otthon van Odorheiu, ő pedig itt gürög, hogy három kis gyermeke mindennapi kenyerét biztosíthassa.

Kovács István csehul-silvaniei ácsmester nem dolgozik, de a paloták árnyékában székelő munkáskaszinó tagjai magyaros testvéri szeretettel megígérték neki, hogy holnaptól kezdve már munkába juttatják. — Addig is pár lejt adtak össze, hogy ebédelhessen és erőt gyűjtsön a munkához.

Ilyen az élete a Calea Victoriei és a Bulvard sarkán a szabad ég alatt székelő magyar munkáskaszinó tagjainak, kik tíz év alatt verejtékükkel építették újjá Nagyrománia fővárosát.

Töltőtoll vásár

Garantált arany töltőtollak
már 100 lejtől kezdve

Nagy választék, a legújabb
szisztéma, minden változatban

Pásztor Ede

könyv, papír és írószer áruház
Piața Mihail Viteazul 4.

János
bácsi

egyikről sem lehet olvasni az újságban mint a leszerelési konferenciáról. Nem gondolja, hogy már unalmas lesz.

— Nem, én nagyon érdekesnek tanálok. Minden nap olvasom, hogy most az angolok csomagoltak össze, másnap a törökök utas-
tak el, azután pedig az olaszok hagyták ott Genfét, de azért még mindig tovább tárgyal-
nak, pedig az ember azt hinné, hogy már
hírmondó se maradt ott az egész kon feren-
ciájából. Oszt akkor kiderül, hogy hijába
utazott el az angol külügyminiszter, mer
megérkezett hejette a fő pecsét ör, no meg
az elnök is angol. Így osztán nem kell félni.
Kellett egy pár esztendő, amíg összegyűlt a
leszerelési konferencia, fog kelleni még egy
pár év hozzá, amíg feloszlik. Amíg beszélni
tudnak a politikusok, meg ameddig napidij
jár a sokféle ülésezés, addig nem kell félni
attól, hogy nem lesz több konferencia.

— Henderson elnök nagyon szépen vi-
selkedett, amikor azt mondotta, hogy a vi-
lág fiatalágának az élete van a kezükben.

— Engem is nagyon meghatott, hogy
jén szépen beszélt az elnök, aki pedig öreg
ember, de azért — ha a fiatalágáru van
szó, elénekli azt a nótát, hogy — "tenyere-
men hordom".

— Ne vicceljen már János bácsi, ami-
kor ilyen komoly dologról van szó.

— Tessék már mondani, igaz lenne a,
hogy Litvánijába is visszavitték a régi el-
nököt uralkodni. Kivették a börtönből, re-
pülőgépre ültették és elvitték, anélkül hogy
szegény feje valamit is tudott volna rula,
nyugottan ült a börtönbe, vagy internálótá-
borba, kapott rendes kosztot, meg kovár-
tájt, nem vót semmire se gongya, oszt raost
vitték uralkodni. Sajnálom szegény Volde-
marast, vagy hogy hiják és napok óta nem
tudok eludni amijatt, hogy mi lesz szegény
litvánokkal. Monttam is a feleségemnek, a
mikor tegnap pizt kért tüllem, hogy a pijac-
ra mehessen, hogy ne beszéljen nekem ilyen
bányális dögökrül, amíg Kovnóból nem gyün
rendes értesítés arról, hogy mi is történt Lit-
vánijába. Addig nem hajthattya az ember
nyugottan álomra a fejét.

— Hát azt olvasta, hogy a belga király-
nének megszületett a harmadik gyermeke?

— Még csak rövid ideje uralkodik har-
madik Lipót, de meg kell adni neki, hogy
igen tevékeny uralkodó. Most már biztosan
megint el fogja küldeni a küldöttséget az ősz
szes európai fővárosokba, bejelenteni, hogy
tíja született és mire a küldöttség hazatér.
már meglesz a negyedik gyerek. Csak azt
az egyet nem értem, hogy amijér a királyné-
nak gyereke született miér mondott le a
kormány. Azér, mer a kormány a kirá min-
ten tettére felelős?

— Ne vicceljen, a belga kormány más
okokból bukott meg. A parlamentben szá-
varták le a kormányt. No, de elég is lesz a
külpolitikából. Vasárnap megnézi az ora-
deai strand.

— Tegnap vót Medárdus napja, amiből
az következik, hogy negyven napra már biz-
tosítva van a strand — vizellátása.

Veszek
ócska ólmot
Cím a kiadóban

Szeplőt, májfoltot

két hét alatt elmulaszt — észrevétlenül hámlaszt

a FLOREAL 2-es számú krém Egy tégely
ára 40 lei

Vezérkévisélet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Békét hirdet a magyar miniszterelnök

Bornirt államférfiak volnának azok, akik fegyverhez nyul-
nának -- mondotta Gömbös Gyula Győrben

Győrből jelentik: Diszpolgári oklevele
átvétele alkalmával Gömbös Gyula magyar
miniszterelnök csütörtökön érdekes beszé-
det mondott:

— Békét hirdetünk. Az a felfogásom,
hogy az európaszerte lábrakapott háborus
pánikkal szemben a magyar kormány állás-
pontja: a béke ügyének követése és szolgál-
lata fog diadalmaskodni, mert bornirt ál-
lamférfiak volnának azok, akik nem tudván
kiigazodni a ma nehéz problémái között,
fegyverhez nyulnának. A fegyverek csak to-
vábbi igazságtalanságoknak lehetnének kut-
források, de nem megalapozói annak az ál-
landó békének, amelyre minden népnek oly
egyformán, olyannyira szüksége van. Nyu-
godtan mondhatjuk ezt mi, akiket legyőzt-
tekként szoktak emlegetni és azok is, akik

a győzők tögájában mutatkoznak a világ
előtt.

— Azt tartom, hogy az egész emberi-
ség egyaránt legyőzöttnek tekintheti magát
mert sem erkölcsi, sem anyagi, sem politi-
kai, sem kulturális életében nem érte el azt
a célt, amelyet a huszadik század megköve-
tel. És, mint már egyszer mondottam, a há-
boru tüzével csak az játszik, aki nem vett
részt a háboruban, mert az, aki részt vett
abban, sokkal óvatosabb, sokkal lelkiismer-
tesebb. Először is tisztában kell lenni azzal
hogy a háboru sem erkölcsi sem anyagi ér-
dekeket nem szolgál és nem szolgálja a né-
pet közötti igazság ügyét sem. Fanatikus
hitem, hogy a világot csak az a politika
mentheti meg, amely az igazságérzelen épül
fel.

Rabbiállás, mint hozomány

A tasnadi zsidó hitközség a főrabbiért

Tasnad, június 9.

A tasnadi hitközség életében igen jelen-
tős esemény zajlott le a folyó hó 5-i rendki-
vüli közgyűlésen, amely alkalommal a hit-
község Briszik Miksa főrabbi férjhezadandó
leányának jövődöbéli férje részére egy al-
rabbi állást létesített.

Ezzel a kérdéssel a délután órára ösz-
szehívott rendkívüli közgyűlést megelőző vá-
lasztmányi ülés foglalkozott, ahol erősen
mérlegelték azt a tradíciót, amely a zsidó
hitközségeknél már bevett szokás, hogy pap-
juk leányának férjhezmenetelkor nagyobb
összegű hozományt adnak, ezzel az állás
megteremtésével azt megoldottnak tekintik.
Ugyanis a jelen esetben szóbanforgó alrabbi
állás e kérdésben megoldást jelent a gazda-

sági viszonyok leromlása következtében küz-
dó tasnadi hitközségnél, mert a főrabbi le-
ányának férjhezmenetelkor az őt megillető
hozományt nem volna képes előteremteni.

A választmányi ülés a határozati javas-
lat elkészítése után, azonnal átalakult köz-
gyűléssé, amely pár perc alatt a dr. Weisz
Bernát ismertetése után megszavazta egy-
hangulag az állás létesítését, amelyet annak
idején az fog betölteni, akit Briszik Miksa
főrabbi vejéül fog fogadni. A választás után
a hitközség számos tagja tiszteltet a fő-
rabbinál, akinek ebből az alkalomból szeren-
csékívánataikat fejezték ki, és ő viszont
örömeinek adott kifejezést a hitközségnek e
határozatáért.

Bélyeghamisítókat ítelt el a cluj-i bíróság

Clujról jelentik: Az oradeai vonatkozó-
su bélyeghamisítási ügy tárgyalását csütör-
tökön folytatta a cluj-i törvényszék II szek-
ciójának Filipescu-Niculescu tanácsa. A
törvényszék folytatta a vádlottak kihallga-
tását. Ma Dragomir Alexandru cluj-i tisztvi-
selő és Davidovici Miksa oradeai ügynök ki-
hallgatására került a sor.

Dragomir elmondotta, hogy Glanz em-
litette neki azt, hogy Budapesten kitűnő ro-
mán okmánybélyegeket lehet "rendelni", és
ami kitűnő üzletnek mutatkozik.

Davidovici Miksa azt vallja, hogy sem-
mi köze sincs az esethez, nem is tudott ar-
ról, hogy Glanz milyen ügyben találkozik
Halpert Eliással Oradeán. Ő úgy került bele
az esetben, hogy ott lakott, ahol a találkozó-
sok történtek.

Ezután hallgatják ki az ügy koronata-
náját, Marcu detektivet, akit állítólag Glanz
Móric értesített annak idején a bélyeghami-
sításról sazt az ajánlatot tette neki, hogy
együttessen leplezzék le a bandát és vegyék
fel a busás állami jutalmat.

Marcu detektiv, aki egyébként jelenleg
bizonyos, a turdai rendőrségnél elkövetett
síkkasztások miatt letartóztatásban van, el-

ismerte, hogy Glanz tenyleg beszélt neki az
ügyről, de ő ennek ellenére is állandóan
szemmel tartotta Glanzot, mert az volt a be-
nyomása, hogy őt is meg akarja tévesztetni.

Filipescu elnök felolvassa azokat a leve-
leket, amelyeket jiddis nyelven írt Glanz
Halpertnek a bélyeghamisítási ügyben. A le-
velekben a bélyeg, mint cipők szerepelnek
s Glanz egyetlen egy levél befejezésében se-
mulasztotta el az Isten segítségét kérni a
munkájukra.

— Ez már mégis csak sok, — kiáltott
fel Filipescu elnök — maguk nem szegények
az Isten társnak bevenni az üzletükbe. Hát
miféle Istene van magának — fordult Glanz
felé — hogy egész nyugodtan kért tőle se-
gítségét a büntény sikeréhez.

A védőbeszéd után a törvényszék tá-
nács rendkívül rövid idő alatt hozta meg íté-
letét. Halpert Eliást és Glanz Móricot bé-
lyeghamisítás büntetésében mondta ki bűnös-
nek és ezért 4—4 évi fogházra ítélte. Hal-
pert egyéves vizsgálati fogságát nem szü-
mitották be a büntetésbe. Dragomir Alex-
andrut, mint bűntársat, egyévi elzárásra
ítélték. Davidoviciot felmentették.

Előbb nyomora miatt három gyermekét megfojtotta

Felakasztotta magát a cellában a gyermekgyilkos anya

Targu-Mures, junius 9. Bükkösi Berta 32 éves Kalócás község belüli asszonyának 1927-ben meghalt két két-hónapos ikergyermeke. Az asszony a gyermekek halálának okát úgy magyarázta, hogy azok álmukban fulladtak meg. A két gyermeket annakidején rendben el is temették. Pár hónappal ezelőtt az asszonynak megszületett a harmadik gyermeke is, aki szintén rövidesen meghalt. Erre az eseményre megindult a pletyka a községben és azt suttogták, hogy az asszony gyermekeit elvette láb alól. A hatóságok a pletykák alapján kihantoltatták a három gyermek holttestét, melynek eredményeképpen megállapították, hogy

a három gyermeket az anya megfojtotta. Az asszony, akit a hatóságok letartóztattak, tettenek okán nagy nyomorát hozta fel.

Férje leépített vasutas, évek óta keresetnélküli, és nem volt miből családját fenn-

Felmentette a tábla -- állásában maradhat a magyar hóhér

Budapestről jelentik: Kovács János állami ítéletvégrehajtó ellen — mint arról beszámoltunk — egy albérelője, Hajdu Mihály feljelentésére a kispesti járásbírószáron büntető eljárás indult. A feljelentés szerint Kovács János Hajdu Mihályt és feleségét, akik neki lakbérrel tartóztak, a ház udvarára bezárta, butorait pedig lakásukból kidobálta. A járásbírószáron Kovács Jánost magánlak sértésért és személyes szabadság megsértésért nyolcnapos fogházra és három évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítéletvégrehajtó megfellebbezte a járásbírószáron ítéletét és az ügyet csütörtökön tárgyalta a pestvidéki törvényszék Doleshál-tanácsa, mint felebbezési bíróság. A törvényszék Eneszy Kálmán ügyész vádbeszéde és Fábian Ferenc ügyvéd védőbeszéde után a járásbírószáron ítéletét megváltoztatta, Kovács Jánost a magánlak sértés vádjától felmentette és személyes szabadság megsértésének vétségéért regynapi fogházra ítélte, de mellőzte a hivatalvesztés kimondását.

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legteljesebb alkotása és öröme lesz a borotválkozásban. Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea. Promenad Eminescu 16.

RADIOMŰSOR

VASÁRNAP

Bucuresti: 10.45: Egyházi zene. 11: Rádiózenekar. 13: Könnyű lemezek. 13.40: Lemezek. 18: Marcu-zenekar. 19.45: Lemezek. 20.15: Stern Rita énekel. 20.45: Rádiózenekar. 21.15: Kálmán: Cirkuszhercegnő egyveleg.

Budapest. 9.15: Hírek 10: Egyházi ének és szentbeszéd 11: Evangélikus istentisztelet 12.20: Pontos idő, időjárás jelentés 12.30 Operaházi zenekar 14: gramofon 15: A föld művelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata 15.45: Szalonzenekar 16.45: Ifjúsági előadás a tehetséges ifjúság neveléséről 17: 15: Magyar Imre és cigányzenekara 18.30: Kutyatörténetek 19: Kentner Lajos zongorázik 19.30: Márkus László előadása 20: Zenei egyveleg 21.30: Sport- és köverseny-eredmények, hírek 22: Pataky Vilmos szalon és jazz-zenekarának műsora 23: Buda Sándor és cigányzenekara.

tartani. Az asszonyon fogvatartása alatt idegbajt észleltek, miért is kórházba szállították. Miután felgyógyult, a targu-muresi ügyészség fogházába vitték, ahol

tegnap este az asszony cellájában felakasztotta magát.

Kötőjéből és törülközőjéből kötelet font, végére bogot kötött, a bogot az ajtó nyílásába helyezte. Minthogy a kötel rövid volt, leterdelt, hogy testének sulya a nyakára tett hurkot minél jobban lehúzza. Másnap reggel az örök a cellában halva találták.

BOCU SEVER:

Maniuval, vagy Maniu ellen -- Mi Maniuval

Timisoara, junius 9. Timisoarán tartózkodik Bocu Sever, a-kinnek személye körül a nemzeti parasztpárt itteni tagozatában éles harc robbant ki. Bocu Sever nyilatkozott a tagozat életében lezajlott legutóbbi eseményekről és Potarca Virgil volt miniszter néhány nap előtti itteni látogatásáról. Bocu Sever ezeket mondta:

Potarca Virgil itteni látogatása semmit sem változtatott a helyzeten. A megye és a Bánság közvéleménye velem van. A rágal-mazási hadjárat eddig még nem ártott senkinek. Európa könyvpiacán egész halmoz rá galmazó könyv jelent meg Mussoliniról, Hitlerrel és más közéleti férfiakról. A demokrácia egyik jellegzetessége a rágalmazás. A sok tehetetlen ember nem bírja ki, hogy egyesek felülemelkedjenek.

— Potarca Virgil olyan ember, aki ná-

lunk miniszteri tárcát keres. Figyelmeztetem, hogy nincs keresnivalója itt, ahol majd az egyik, majd a másik irigykedő felforgató irányítja az eseményeket. Mindenesetre tiszteletreméltónak tartom Potarca szándékát, hogy miniszter akar lenni. Én nem állok vele szóba, bár jóbarátja vagyok. Ebben az ügyben azonban velem nem tárgyalok. Timisoarán jó ételek és italok vannak. A falvak lakosságában több az öntudat és a becsület-érzés.

Arra a megjegyzésre, hogy kijelölték a választási körzetek embereit, Bocu megjegyezte, hogy a legtöbb az ő embereik közül való.

— Junius 17-én lesz az értekezlet. El fog dőlni, hogy a két irányzat közül melyik mellett van a Bánság népe. Csak erről van szó: Maniuval, vagy Maniu ellen. Mi Maniu mellett törünk lándzsát.

SZÖVETET

most vásároljon! Szezon utáni hallatlan olcsó árak!

Havas és Grünfeld

posztógyári lerakatban Oradea Str. Avram Iancu 3. sz.

Cimre nagyon figyeljen!

Kivánságra utazónkat küldjük.

Tűz egy tizennégyezer tonnás amerikai személygőzösön

Emberélet nem esett a tűz áldozatául

Sanfranciskóból jelentik: A President Lincoln nevű 14.000 tonnás amerikai személyszállító gőzös a hawaii szigetsorozat közelében kigyulladt. A hajón, amely Los Angelesből jött és Japánba tartott, több mint 350 ember tartózkodott: 200 főnyi legénység, tisztek, valamint 150 amerikai utas.

A hajó körülbelül 100 mérföldnyire volt Honolulu-tól, amikor a raktárteremben eddig még ismeretlen okból tűz ütött ki. A lángok a legénység minden fáradozása ellenére átcsaptak a hajó többi részére is, úgy hogy néhány óra múlva már a fél hajó égett. A President Lincoln rádióállomása szüntelenül ontja az SOS. jeleket.

A Lurline amerikai személygőzös azonnal elindult a szerencsétlenség színhelye felé és négy amerikai torpedóromboló is elindult Honolulu kikötőjéből, hogy segítséget vigyen az égő hajó utasainak. A honolulu tengerészeti parancsnokság utasította a hawaii szigetek környékén haladó összes hajókat, hogy további intézkedésig csak a leg-szükségesebb rádiótáviratokat továbbítsák, nehogy rádiózáruk zavarja az égő hajó jeladásait.

Az éjszakai órákban Honolulu-ból érkezett jelentés szerint a President Lincoln saját erejéből egy parti őrhajó és egy tengeri vontatóhajó kíséretében odaérkezett.

A raktárházban támadt tüzet eloltották. Az utasoknak és a személyzetnek nem történt bajuk.

MEGJELEN!

János bácsi utazásai a bérkocsival

II. kiadás

Leszállított ára 12 lei. — Kapható a kiadóhivatalban és a bizományosoknál.

7 oldal

Kiadó: Magyarországi

Junius 11.

Az hírlik, hogy

Nagyon drága lesz a buza

Az esőzés új reményeket sarjastott azokban, akik még egyre várták, hogy lehet esetleg valamit javítani a termésen. Napról-napra bocsátkoztak jóslatokba a szakértők. De kevés kilátással. Az kétségtelen, hogy az utóbbi napok esőzései igen jól jöttek a tengerinek, annál rosszabbat tettek azonban a repcének, melyet a túlerős felhőszakadások különösképpen Biharban a szó szoros értelmében tönkrevettek.

A Bánságban ugyancsak ártott a nagy esőzés a repcének

s ennek eredményeképpen az idén a megcsökkent 100—120 vagonos termés helyett legfeljebb 15—20 vagonra lehet számítani.

Az esőzés tehát végeredményben csak a tengerinek volt jó, ami miatt a Bánságban el is lanyhult az ára és 240-ról 225-ra esett vissza.

Az okiráltságban már másképpen alakult a helyzet. A tengeri szilárd maradt. — Ennek az a magyarázata, hogy a kormány 3000 vagonnal a kivitelét engedélyezte s ez nem maradhatott hatás nélkül. A vagonárult 21 ezer lei, az uszály 22—23 ezer lei.

Nálunk a buzaüzlet tartott, az okiráltságban szilárdulás van. Tekintettel arra, hogy a malmoknak egyrésze máris leállt a tisztítási munkálatok miatt és ugyanez meg lehetőségen nagy kereslet van lisztben, még pedig azonnali berakásra, tehát a liszt és a buza ára között meglehetősen nagy különbség állott elő.

Igen érdekes jelenség, hogy az utóbbi napokban Satumare is vevőként jelentkezett a piacunkon.

A tökmag ára felment s 780-al lehet eladni, ugyancsak erősödött a napraforgómag is 370—380-al. A repce ára 650—700.

Bécsi jelentések szerint a tengeri ott legalább 30—40 lejjel drágább, mint nálunk.

Ami az általános romániai helyzetet illeti, az eddigi számítások szerint a buza-termés az idén mennyiségileg igen csekély lesz, s nem fedezheti a belföldi szükségletet sem. Ennélfogva attól kell tartani, hogy a buza ára a közeljövőben majd nagyon felmegy s emiatt a gazdalakosság nagyrésze a tengerifogyasztásra kényszerül.

Ugy halljuk, hogy az idén, ha a vetőmagszükségletet a termésből leszámítjuk, akkor is legfeljebb a fél fogyasztási szükségletet fedezné.

A tengerivel eddig elég jól áll az ország. Annál sulyosabb a helyzet az árpánál, melynek kivitele Németország felé valószínűleg megszűnik és még kilátástalanabb a rozs helyzete, melynek több mint fele teljesen elpusztult.

A következő vetéshelyzeti jelentéseket kaptuk:

Az Egyesült Államokban a múlt napokban Kelettexásban és Nyugatoklahamában voltak könnyű esők, az őszi és tavaszi buza-területek legnagyobb részében azonban az idő továbbra is száraz volt. A két hét előtti

esők némileg javítottak az őszi búzán, de a tavasziak helyzete reménytelen, mert a szárazság még mindig tart és a nedvességtartalék már végleg elfogyott. Hivatalos becslés szerint hosszú évek óta a legrosszabb őszi buza aratásra van kilátás.

Kanadában a hét vége felé záporok voltak Saskatchewanban és könnyű esők északi Albertában. A többi részeken az idő száraz és hűvös. A hőmérséklet lassan emelkedik. Az altalaj kiszáradása folytán preriartományok legnagyobb részében a termés igen bizonytalan.

Angliában és Írországban az elmúlt héten szórványosan zivataros esők voltak az északi részeken, de az idő általában még mindig igen száraz. Az évszakhoz viszonyítva a hőmérséklet inkább alacsony. Az őszi búzáról beérkezett jelentések kielégítőek. Színe jó és csak kis napfényre van szüksége az erőteljesebb fejlődéshez.

Oroszországban az ukrániai esőzés átterjedt Kaukázusra és a Volga vidékére is. A szárazság szűnőben van. A téli hótakaró hiánya és a tavaszi szárazság igen sok kárt tette a buzavetésekben és igen gyenge termésre van kilátás.

Lengyelországban a legutóbbi hivatalos jelentés szerint május 1-én az őszi buza 3,4, rozs 3,4 hozamot ígért. A jelentésben 5 jó, 3 közepes becslést jelent.

Bulgáriában további jótékony esők voltak, amik sokat javítottak a termés kilátásokon. Mégis féltő, hogy különösen a parti vidékeken a szárazság helyrehozhatatlan károkat okozott.

Franciaországban az őszi buza kielégítően fejlődött, bár sokhelyütt gyenge a szárfelkötés. Elszárazból és a keleti részekből érkező jelentések szerint a termés 50 százalékkal kisebbre becsülhető a múltévénél.

Ausztráliában az idő az elmúlt héten igen száraz volt a keleti mezőgazdasági vidékeken. A vesételeket az ausztráliai kormány hivatalos jelentése szerint csak 10 százalékkal csökkentették.

Argentínában a déli kerületekben uralkodó szárazság késlelteti a tengeri és zabvetését. A középső vidékeken a hét elején igen kiadós esők voltak.

Indiában helyi zivatarok voltak, de a monszun még nem érkezett el Burmába. Pundzsabban a talajt előkészítették az őszi vetésekre.

Egy aradi kereskedőt liliomtiprással vádolnak

Arad, június 9.

Rejtélyes háttérű liliomtiprási ügyben folytat nyomozást az aradi rendőrség bünyügyi osztálya. A feljelentés szerint I. A. ismert aradi kereskedő erkölcstelen merényletet követett volna el két 13 éves kislány ellen.

A feljelentést a rendőrségen a gyermek szülei tették meg. I. nemrégiben felfogadott titkárába egy 13 éves tanulóányt, aki ellen az elmúlt napokban állítólag erkölcstelen merényletet követett el. A kislány az

esetet elmondta odahaza szüleinek, akik nyomban a rendőrségre siettek és megtették a bűnvádi feljelentést. A szülők a rendőrségen elmondották még, hogy I. A. kereskedő néhány hónappal ezelőtt visszaélt egy másik, nála alkalmazásban levő gyermek védtelen helyzetével is. A feljelentés megtörténte után a kereskedőt megidézték a rendőrségre, ahol kihallgatása alkalmával tagadta az erkölcstelen merénylet vádját. A rendőri hatóságok a nem mindennapi ügyben erélyesen folytatják a vizsgálatot.

Emelkedett Románia szarvasmarha kivitele

A sertés és a huskivitel jóval csökkent

Bucuresti, június 9.

Az első évnegyedről kiadott hivatalos statisztika szerint a szarvasmarha kivitel a múlt év hasonló időszakához viszonyítva, jelentősen emelkedett, míg a sertés és huskivitel csökkent.

Az első évnegyedben 6836 darab szarvasmarha került kivitelre, a múlt év hasonló időszakában csak 2513 drb. A sertés-kivitel 13532 volt, az elmúlt évben 41120 drb került kivitelre. A huskivitel az elmúlt év 208.848 kilogrammjával szemben az idei első évnegyedben mindössze 43.736 kg. volt. Ezzel szemben hatalmas méretet ért el a bacon kivitel, ami 258.868 kgr-ra rugott.

Exportpiacok szerint a kivitel a következőképpen oszlott meg:

Ausztria: 1984 drb szarvasmarha, 12.766 sertés.

Csehszlovákia: 416 sertés.

Olaszország: 2989 darab szarvasmarha.

Kelet: 1610 szarvasmarha, 350 sertés.

Anglia: 258.868 kg. bacon.

Legkedvezőtlenebbül alakult a csehszlovák piac, amely az új vámok bevezetésével majdnem teljesen lehetetlenné tette a bevitelt. Az utóbbi évek folyamán megszerzett keleti piac sokkal kedvezőbb felvevő-

piacnak bizonyult az élőállat kivitel számára.

Veszedeleses tűzvész pusztított egy satmar megyei községben

Satumare, június 9.

Veszedeleses tűz pusztított tegnap Tulghes községben. Les János gazdálkodó kislát egyedül hagyta otthon, felügyelet nélkül. A gyerek valahonnan gyufát szerzett, amivel játszadózni kezdett. Az égő gyufától azután tüzet fogott a közelben levő szalmaboglya és pillanatok alatt már az egész csűr lángokban állott. A percek alatt lehárapózó lángok áttérjedtek Bonati Viktor szomszédos csűrjére is, amely szintén porrá égett. Végül is óriási erőfeszítések árán sikerült a tűz pusztításainak gátat vetni, de a kár így is 25 ezer lejt tesz ki.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

APROHIRDETÉSEK

Ügyes lapárusokat jó keresettel ugyan, mint Erdély minden nagyobb városában felveszünk az Erdélyi Magyarság áruháza felé. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadókivitelben.

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadókivitelében. Ára 25 lei.